

Fénykerékpár, jubileumi tekerés

Minyó Szent Károly kiállítása

📍 K. Petrys Ház, Budapest

📅 2009. november 10 – december 6.

■ A decemberi Hanuka-fesztivál minden korábnál nagyobb rendezvénysorozata MINYÓ SZERT fénybiciklis performanszával kezdődött, sőt még a Makabeusok ünnepének szimbólumát, a hanukiát is kilenc biciklilámpa felizzított fénye jelenítette meg. Mindez tanúsította, hogy Minyó Szent fényhasználata akár egy kétezer éves, kötött eszmekör transzcendálását is hitelesen, könnyed természetességgel képes megvalósítani.

Minyó Szent épp húsz évvel ezelőtt lefegyverzően kiérlelt alkotásokkal mutatkozott be a Liget Galériában rendezett első kiállításán. A maga készítette fotó-emulzióval festette be a képhordó felületeket és ezekre nagyította rá különös fotóit. Óvakodás és tétovázás nélkül hatolt át a fotó határmezsgyéjén, és fél lábbal bejutott a képzőművészet hagyományos területére. Szemző Tibor zeneszerző így kommentálta akkor az eseményt: „Szent tettünk egy Minyóra.” Tíz évvel ezelőtt Minyó Szent újra visszatért a Liget Galériába és bemutatta legújabb találmányát, a fénykerékpárt. Jó helyre tért vissza, a kellő időben. Az első fénykerékpárpárossal megnyitott tárlata *A ház és a kert* címet viselte, s már ez is jelezte, hogy a kezdettől fogva a mindennapi tárgyak és az egyszerű situációk fixálására törekedett, a szinte banálisán elementáris dolgok hangulatainak, finom szerkezetének érzékeltetésére. Azóta is ezt az utat járja, konzekvens, visszafogottan meditatív szemlélettel.

Minyó Szent legújabb fényműveit a K. Petrys Ház remek tereket nyújtó laksgalériájában mutatta be. Módszerének alapelvei a kezdet kezdetétől fogva alig változtak. A kiválasztott felületeket fényérzékeny ezüstbromiddal vonja be, egy fotónegatívon keresztül sötétkamra-technikával megvilágítja, majd a vetített pozitív képet rögzíti. Kezdettől fogva igen lényeges, hogy ecsettel viszi fel a megválasztott felületre a fényérzékeny anyagot és a manuális technika következtében az anyag önálló textúrával rendelkezik. Hol vékonyabb, hol vastagabb a fényérzékeny réteg, sőt véletlenszerű eloszlás szerint, sztochasztikus foltokban meg-megszakad. A fénykerékpárpárossági performanszokon Minyó Szent egy állványra emelt biciklin tekerve hajtja meg a kerékpár-dinamót. Biciklilámpájának fényével világítja át a negatívot, és a megjelenő képet azonnal fixálja. Többszörösen is határeset Minyó Szent művészete. A vakkeretre feszített lealapozott vászon, az ecsethasználat, a merített papír a képzőművészet-hez közelíti, a filmnegatívot használó képalkotás, a fényérzékeny ezüstbromid

Minyó Szent Károly a kiállítás megnyitóján K. Petrys Ház 2009. november 10. © fotó: Talabér Géza

MINYÓ SZERT KÁROLY
Első fénykerékpár, 2009, falemez, fúziós technika agbr zselatin, 100 x 100 cm

MINYÓ SZERT KÁROLY
Lépcsős árnyak II., 2009, vászon, fúziós technika agbr zselatin, 40 x 40 cm

és a képrögzítés módszere a fényképészetre utal, a fénykerékpárosság rítusa a mozgásszínházat idézi. A műfaji besorolás kérdése azonban érdektelen, mert Minyó Szent több technika fúziója révén sajátosan új eljárást alkotott. Mondanivalójának hitelessége érdekében több műfajból válogatta össze, és egészséges gátlástalansággal egybeillesztette az eszközeit. Ennek a fúziós technikának a szellemi háttérében felsejlik, hogy Minyó Szent Indiában, New Delhiben született és évekig ott is élt. Különböző helyi élmények, történések, hatások óhatatlanul beszivárogtak és maradandóan rögzültek az emlékezet mélyében. Mái pontosan emlékszik például arra, ahogy megbűvölten figyelte New Delhiben, amint egy szikh férfi vidáman és gondos alaposan mossa a nagyon hosszú, talán két méteres haját, aztán aprólékos gondnal összetekeri, majd rögzíti a fején és arra csavarja rá a turbánját.

Ez az emlékkép akkor nyeri el valódi súlyát, ha tudjuk, hogy a szikh hittételek egyik lényeges részét az „Öt K” alkotja, ami a követendő magatartás és viselkedés felől rendelkezik. Minyó Szent megidézt emlékképében két K is szerepel az ötből: a Kesh, a haj levágásának tilalma, és a Kanga, a rögzítő fafésű. Mellesleg az Indiával szoros kapcsolatot tartó Swierkiewicz Róbert számára is a szikh szellemiség adta a leginkább termékeny inspirációt. A tülekedő és felületes orientalizmus spirituális hangzavarában azonban nem könnyű észlelni a szikh kis csoportjának visszafogottan nemes veretű, a természetet mélyen tisztelő világképét. A tudat mélyrétegeiből feljövő ösképek, emlékmotívumok, Minyó Szent archaikus fény-leletein, látvány-szegmensein az ébrenlélet éppen elhagyó félálom szelíd hangulatát sugallják, és a képfelületek emulziójának apró hiányai megidézik az ősfotográfia manuális otthonosságát.